

Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 8 mars 1910, kl. 2 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, angående Andra kammarens fattade beslut om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utsättande å kronodebetsdelarna af tid och ställe för uppbördsstämma.

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 98, har herr Jonsson i Hå hemställt, att Riksdagen måtte besluta skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes göra den ändringen i uppbördsreglementet, att tid och ställe för uppbördsstämma skulle å debetsdelarna utsättas.

Andra kammaren har på tillstyrkan af sitt femte tillfälliga utskott för sin del med anledning af förevarande motion beslutat, att Riksdagen skulle i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t föranstalta om sådan ändring i uppbördsreglementet af den 10 maj 1895, att tid och ställe för uppbördsstämma skola å debetsdelarna utsättas.

Sedan detta beslut delgifvits Första kammaren, har denna kammare hänvisat frågan till sitt andra tillfälliga utskott.

Till stöd för sin hemställan har motionären anført följande:

*Motionärens
motivering.*

Enligt nu gällande uppbördsreglemente åligger det Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länen att, sedan vederbörande kronofogdar, härads-skrifvare samt magistrater inkommit med förslag om tid och ställe i hvarje socken och stad för uppbörd af kronoutskylder, genom allmän kungörelse underrätta de skattskyldiga om tid och ställe för uppbördsstämma och den ordning som därvid kommer att iakttagas.

För landsortsbefolkningen och i all synnerhet för aflägsset boende är detta sätt att kungöra om uppbördsstämma ej fullt tillfredsställande, emedan en stor del af dem ej äro i tillfälle att få del af dessa kungörelser. På så sätt ha skattskyldige, i okunnighet om uppbördsdagen, ofrivilligt kommit på restlängd och fått vidkännas inkasseringskostnader.

För undvikande af sådana olägenheter ha af många uttalats den önskan, hvilket jag anser vara en rättmätig fordran, att, i likhet med hvad som är allmän praxis beträffande kommunal uppbörd, tid och ställe för uppbördsstämma utsättas å kronodebetsedlarna.

*Andra
kammarens
utskotts
yttrande.*

Andra Kammarens Tillfälliga Utskott Nr 5 yttrar:

Det i motionen åsyftade, för landet i dess helhet med undantag af lappmarkerna och Stockholm gällande uppbördsreglementet af den 10 maj 1895 har afseende å dels de inom de särskilda fögderierna och städerna förekommande årliga kronoutskylder och andra afgifter till kronan, såsom arrendemedel och annuiteter å odlings- och egna hems lån m. m., och dels sådana utskylder och afgifter eller sammanskott af menigheter, som enligt gifna föreskrifter skola uppbäras och redovisas af dem, hvilka uppbörden af utskylderna till kronan åligger, såsom landstingsskatt, bidrag till skjutsentreprenader, vägs katt, i den mån denna icke indrives lika med kommunalutskylder, och afgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter m. m. Debiteringen, hvilken i fråga om de utskylder och afgifter, som förfalla till betalning vid allmän uppbördsstämma, verkställs i den s. k. uppbördsboken och beträffande andra utskylder och afgifter i särskilda längder, tillkommer å landet och i stad, där magistrat ej finnes, häradsskrifvaren samt i stad med egen uppbördsförvaltning magistraten eller, där särskild tjänsteman finnes därtill förordnad, denne tjänsteman under magistratens inseende.

De enligt uppbördsboken eller särskild längd skattskyldig påförda utskylder och afgifter upptagas af debiteringsförrättaren å för den skattskyldige utfärdad debetsedel, hvilken skall upprättas i enlighet med ett vid reglementet fogadt formulär. Detta formulär, hvilket senast undergått omredigering genom kungl. kungörelse den 2 augusti 1909, upptager icke anteckning om tid och ställe för uppbördens förrättande.

Debetsedlarna, för hvilkas utfärdande särskild ersättning åtnjutes, skola senast inom tio dagar före uppbördsstämmas början tillhandahållas de skattskyldige, och underrättas dessa medelst därom af vederbörande häradsskrifvare eller magistrat utfärdad kungörelse om tiden när och stället hvarest inom socknen eller staden debetsedlarna få af dem af-

hämtas och om den person, genom hvilken de varda utlämnade. I de städer, där särskilda stadganden i dessa hänseenden meddelats, länder dock hvad därutinnan föreskrifvits till efterrättelse.

Den allmänna uppbörden förrättas sedan 1908 under loppet af november och första hälften af december, där ej särskilda omständigheter för någon ort föranleda till anstånd; och skall allmän uppbördsstämma å landet hållas särskildt för hvarje socken, så framt icke Kungl. Maj:ts befallningshafvande annorlunda förordnar.

Före den 15 september hafva vederbörande kronofogdar och härads-skrifvare samt magistrater att inkomma med förslag angående tid och ställe för förrättande af den allmänna uppbörden inom hvarje socken och stad, hvarefter Kungl. Maj:ts befallningshafvande har att senast fjorton dagar före uppbörden låta genom allmän kungörelse underrätta de skattskyldiga om tid och ställe för uppbördsstämma och den ordning, som därvid kommer att iakttagas.

Tid och ställe för särskild uppbördsstämma bestämmes och kungöres på enahanda sätt som för allmän uppbördsstämma är stadgadt.

Hvad angår uppbörden af kommunalutskylder innehåller 66 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, att det åligger kommunalnämnden att utfärda och tillställa de skattskyldiga behöriga debetsedlar; och finnes vid förordningen fogadt formulär till dylika debetsedlar, hvilket senast omredigerats i samband med de genom lagen den 26 maj 1909 vidtagna ändringar i nämnda förordning. Ej heller detta formulär innehåller anteckning om tid och ställe för uppbördens förrättande.

Uti förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 stadgas i 69 §, att drätselkammaren har att utfärda debetsedlar till de skattskyldiga, utan att någon närmare föreskrift lämnas rörande innehållet i desamma.

Beträffande åter Stockholm har i det vid reglementet för uppbördsverket i nämnda stad af den 23 juli 1908 fogade formulär till kronodebetsedlar upptagits anteckning om tiden för uppbördsstämmas hållande.

Det i förevarande motion framställda önskemålet, att å kronodebetsedlarna städse måtte till ledning för de skattskyldiga utsättas tid

och ställe för uppborädsstämmas hållande, synes utskottet vara förtjänt af beaktande. Hvad som i sådant hänseende kan utan olägenhet åtgöras till underlättande af ifrågavarande utskylders erläggande å de därför utsatta tider, bör gifvetvis icke underlåtas.

Hvad städerna angår, torde — fränsedt Stockholm, å hvilken stad uppborädsreglementet, såsom ofvan nämnts, icke äger tillämplighet — redan nu den praxis vara allmänt rådande, att tiden för uppboräden angifves å såväl krono- som kommunaldebetsedlarna. Beträffande de senare lärer dock, då mer än en uppborädsstämma hålles, understundom blott den första af dessa till tiden angifvas å debetsedlarna. Som uppboräden inom städerna i regel förrättas å en och samma lokal från år till år, och anteckning å debetsedlarna om uppborädsstället följaktligen där är af mindre vikt, angifves detsamma för städernas vidkommande vanligen icke å debetsedlarna.

Tydligt är emellertid, att behovet af de utaf motionären påyrkade anteckningarna å debetsedlarna gör sig mindre gällande inom städerna, där upplysning i förevarande hänseende merendels sprides genom notiser i därstädes utkommande tidningar, än å landsbygden. Med afseende å kommunalutskylderna har ock numera i flertalet kommuner å landet vidtagits den anordning, att å debetsedlarna utsättes tiden för uppborädens förrättande eller, då uppboräden fördelas i flera terminer, åtminstone tiden för den första uppborädsstämman. Af skäl, som förut angifvits för städernas del, förefinnes emellertid ej heller beträffande den kommunala uppboräden å landet i regel något behof att å debetsedlarna angifva stället för uppborädens förrättande.

Hvad åter vidkommer kronodebetsedlarna för landet verkställas å dem vanligen icke någon anteckning om tid och ställe för uppborädsstämma. Inom somliga fögderier har dock under senare tiden på initiativ af vederbörande häradsskrifvare eller enligt därom af befolkningen uttalad önskan dylika anteckningar å kronodebetsedlarna kommit till stånd.

Synnerligast för dem, som ej hafva sitt hemvist inom den kommun, där de påförts utskylder, medför ej sällan afsaknaden af sådana anteckningar å kronodebetsedlarna olägenheter af det i motionen angifna slag.

Den ökning i arbete och tryckningskostnad för häradsskrifvaren, som skulle föranledas af den utaf motionären påyrkade ändringen i uppborädsreglementet, skulle tydligen icke komma att blifva af någon nämnvärd betydelse.

Genomförandet af nämnda ändring förutsätter emellertid enligt utskottets förmenande med nödvändighet, att i samband därmed tiden och stället för uppbördens förrättande bestämmes tidigare än hvad nu är föreskrifvet. Då nämligen enligt förut omnämnda stadganden Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke är pliktig att kungöra tid och ställe för uppbördsstämma förr än fjorton dagar före uppbörden, under det att debiteringsförrättaren har att senast tio dagar före uppbördsstämmas början tillhandahålla debetsedlarna åt de skattskyldiga, skulle debiteringsförrättaren gifvetvis i annan händelse icke få tillräcklig tid att å debetsedlarna göra de anteckningar, som i motionen afses. Något hinder för en väsentlig framflyttning af tidpunkten för kungörandet af tid och ställe för uppbördsstämma synes utskottet icke förefinnas; och torde en dylik framflyttning vara så mycket mera af nöden, som — enligt hvad som framgår af redogörelserna i andra hufvudtiteln af årets statsverksproposition s. 273—4 och Kungl. Maj:ts proposition nr 17 till innevarande års Riksdag s. 13—15 — häradskrifvarna under de tre första veckorna af oktober äro så strängt upptagna med debitering af landstingsskatt och skjutsentreprenadbidrag samt uppbördsbokens summerande, att de, för att inom rätt tid kunna medhinna debetsedlarnas ifyllande i nu nämnda hänseenden äfvensom deras kollationering, torde böra hafva redan före nämnda månads ingång i öfriga delar utskrifvit desamma.

Att jämväl de debetsedlar, som upptaga de skattskyldiga i särskild längd påförda utskylder och afgifter, böra innehålla anteckning om tid och ställe för uppbördens förrättande, synes utskottet vara själfallet.

Utskottet anser sig slutligen ej böra underlåta att framhålla, hurusom det i samband med vidtagandet af den utaf utskottet sålunda tillstyrkta ändringen af det vid uppbördsreglementet fogade formulär till debetsedel ock synes böra tagas under ompröfning lämpligheten af att låta öfverskriften till nämnda debetsedel undergå sådan omredigering, att därigenom förebyggas de nu ofta förekommande förväxlingar mellan debetsedlar å krono- och kommunalutskylder.

Till den fullständiga utredning, som Andra kammarens utskott lämnat beträffande gällande bestämmelser i ämnet, likasom till de af utskottet i fråga anförda skäl synes ej vara något att tillägga. Å vissa orter torde väl några svårigheter uppstå för häradskrifvarne att medhinna debetsedlarnes nu begärda fullständigande beträffande tid och plats för uppbörden, men dessa svårigheter torde kunna ganska lätt afhjälpas.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer för den skull,

att Första kammaren ville biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 8 mars 1910.

På utskottets vägnar:

H. BIÖRKLUND.
